

Beogradskie Novine

Br. 62.

BEograd, srijeda 6. marta 1918.

Izaze: dnevno u Jutro, ponedjeljkom poslige podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u kraljevima zapadnjestim
od a. i kr. četa po cijeni od 10 helera
U monarhiji 12 helera

Mjesečna pretplata:

U Beogradu i u kraljevima zapadnjestim od
a. i kr. četa za bojne i časopisne godine 200
U Beogradu na destavom u kući 30
U monarhiji 30
U inozemstvu 40

Oglesi po cijenku.

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon br. 25.
Primanje ogresa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon broj 245.

Godina IV.

RATNI IZVJESTAJI

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 5. marta.

Na talijanskom frontu nikakvih naročitih dogadjaja.

Operacije za uspostavu reda i sigurnosti u Ukrajini idu određenim tokom.

Rumunjska je primila uslove primjera središnjih vlasti.

Načelnik glavnog stožera.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva

Kb. Berlin, 5. marta.

Zapadno bojište:

Vojna skupina bavarskog prijestolonasljednika Rupprechta i njemačkog prijestolonasljednika:

Na mnogim mjestima fronta živahnja izvidnička djelatnost. Sjeverno od Reimsa i na istočnoj obali Maase bilo je francusko topništvo mnogo zaposleno.

Vojna skupina maršala vojvode Albrechta Württemberškog:

Na istočnim visovima Maase obdan žestoka vatra. Jaka francuska odjeljenja napala su u veće naše položaje istočno od Monillyja, ali su u protunapadu srušljena.

Na lotarskom frontu pa u srednjim Vogesima bila je počaćana borbeni djelatnosti.

Istočno bojište:

Rumunii su usvojili naše uslove. Prema tome nastaje opet primjera s Rumunjskom.

S drugih ratnih poprišta nema ništa novo.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Izvještaj bugarskog glavnog stožera

Kb. Sofija, 4. marta.

Makedonski front:

Zapadno od Ohridskog jezera naše izvidnice, poslige borbe prsa u prsa, priveli su kao zarobljenike Essad-pašine pristalice.

U predjelu oko Bitolja, istočno zavijutka Crne Reke i u varšarskoj dolini topnička vatra je bila obostrano vrlo živahna. Južno Gjevgjelije naša su izvidnička odjeljenja doprila do samih neprijateljskih linija i vratila se s nekoliko zarobljenih Francuza.

Dobručki front:

Primjerice.

PODLISTAK

R. F. Magier:

Len-Boša

Iz zapisa sa sela.

Nikada nije, pa da ju podragaju: Boja, Bojice ili Bojena, već na svakom mjestu svima je na putu, što god kaže — ne valja i svagda i za svakoga: žendura, divojčura... Len-Boša.

I tako Boja ni sama nezna, kamo da se djene, što da zbori, a ni kako joj im.

— Zo-zovem s...

— No kaži samo svoje ime, kako te kod kuće zovu.

— Zo-zovu B...

Tu se sada sjeti onog „Len“ i dijete ušuti. Pa napokon i što da kaže? Boja ili Bojica nitko ju ne zove, a Len-Boša, ta to je samo poruga: proto izrugivanje. A to nije ni lijepo, a kako učitelj u školi kaže; (proto izrugivanje) grjehotka. I tko se tamu usudi ma koga nazvati drukčije, već što mu je krsno ime, ostane preko objeda, a povrh toga mora još i klečati. A evo nju cijelu zadrugu drukčije ne zove, pa nitko im zato ništa. To zaista nije u redu — premišljavaće ona često u sebi, poimence, kada bi u tko nagovorio i zapita zaime...

Stara bab' Staša nije imala unučadi, a to je ona vruće želila. Jedinac

Kako je zaključen mir sa Rusijom. — Istorija sjednica u Brest-Litovsku. — Predstoji Njemačka intervencija u Finskoj.

Japan i Rusija

Japanci ne bi bili one hladne răundžije, realni političari bez iknje osjećaja, kada ne bi iskoristili raspadanje džinovske ruske države, da u istočnoj Aziji što više prošire svoju sferu interesa prema zapadu. Ne može se tačno znati, koliko su ruskog zemljишta do sada već posjeli; izgleda pak, da je pouzdana činjenica, da su japanske trupe okupirale južnu Mandžuriju. Sa da pak stižu senzacione vijesti iz Amsterdama, prema kojima je u tokijskom parlamentu saopšteno, da predstoji japanski napad na Rusiju. Osim toga se tvrdi, da je u Vladivostoku stiglo pet krstarica, i to engleskih i francuskih, koje su iskrcale trupe i posjele pristanište. Jednovremeno Reuterova agencija širi vijest, gdje se veli, da je njemačka nastupanje u Rusiji stvorilo savim novi položaj za sve saveznike, koji imaju svojih interesa na istoku. Zauzeće Petrograda, veli se, značilo bi pod izvjesnim okolnostima, da je Njemačka samo za mjesec dana putovanjem udaljena od Vladivostoka i da bi se u roku od nekih pet do šest nedjelja njemačka vlast proširila na cijeli Sibir sa njegovim bogatim rezervama u hrani i drugim namirnicama i potrebama. U tome veli se dalje, Japan gleda vanredno veliku opasnost za se, kojoj prema tome nadležni u Tokiju moraju pokloniti najveću pažnju.

Ovo Reuterovo podmetanje i sviše je nespretno, da ga u japanskoj prijestonici na prvi pogled ne bi prozeli. U Tokiju, gde hladno i stvarno se gledišta japanskih interesa posmatraju postojeće činjenice o mogućnosti, svakako su uvidjeli cilj ove najnovije Reuterove uzbune. Traži naime da Japan već jednom krene svoje vojske protiv četvornog saveza! To je poziv u pomoć, ponovljen već bezbroj puta, koji će, u to se svako može kladiti u štograd hoće, — i sada kao god i ranije ostati „glas vapijućeg u pustinji.“

Japanci niti hoće niti mogu uzeti aktivnog učešća u evropskom ratu. U njihovom interesu nije, da se srednja Evropa vojnički slomije i liši svake političke moći, i to iz prostog razloga, jer bi se time odveć osnažila Engleska, koja bi zagrozila japanskom položaju kao velike sile u istočnoj Aziji. Uz to neprestanih nagovještaji japanskih državnika i japanske štampe o tome, kako poslije rata valja uspostaviti prijateljski odnos sa Njemačkom pri tome jasno pokazuju, u kakvom se pravcu kreće japanska politika. Osim toga Japanci pored klime svoje domovine podnose za duže vrijeme samo klimu južnoga Kitaja, Meksika i Kalifornije, zbog čega je i propao pokušaj, da se Mandžurija koloniše Japancima, što ga je mikadovo carstvo sa mnogo vještine bilo preduzelo. Jedan do naseljenika

pomorio je, a ostali su se vratili u domovinu. S toga smo u početku svojih navoda i govorili samo o proširenju japanske sile interesa u pravcu zapada, pošto sumnjamo, da se Japanci misle i teritorijalno širiti na račun ruske Azije. Tokijskoj je vlasti po svoj prilici statno jedino do toga, da sebi i kod novog ruskog režima obecbijedi trgovske povlastice, što ih je zadobila trgovinskim ugovorom, zaključenim još sa carskom vladom. Nije nevjerojatno, da će se Japan u tu svrhu poslužiti jakim pritiskom na Rusiju, ma da odlazak japanskog ambasadora iz Petrograda ne mora značiti, da su već pristupili takvoj akciji. Anarhija, koja vlada u prijelostima na Nevi dovoljno je objašnjava za odlazak japanskog predstavnika. No i Japanu je stato do toga, da se u Rusiji uskoro uspostavi mir i red, jer se sa zemljom, čije se stanovništvo međusobno kolje i kasapi, ne može voditi trgovina. Prema tome će možda isti razlozi, koji su dali povoda Njemačkoj, da pomogne Ukrayini u istrebljivanju boljevičkih razbojničkih družina i kad su uputili njemačku vojsku u Livlandiju! Estonku, skloniti i Japan na sličnu akciju u pogrančnim sibirskim krajevinama. Sa takvog gledišta valja ocenjivati japansku politiku prema Rusiji.

Mir sa Rusijom

Izvještaj o toku pregovora i zaključenju mira.

Kb. Brest-Litovsk, 4. marta.

Poslije predaje načrta mirovnih ugovora 1. o. m. ruskoj delegaciji, izjavila je ova, da neće da stupi u nikakve komisije pregovore o tim ugovorima. Istog dana poslije podne unošeno je predsjednik ruske delegacije predsjednika delegacije četvornog saveza, da se odredi da za potpisivanje ugovora, našto je sporazumno za to utvrđen 3. marta. 2. marta tražili su predsjednik i pojedini članovi ruske delegacije dodir s delegatima četvornog saveza, da se obavijeste o izvjesnim odredbama ugovornih načrta, ali nijesu tom prilikom iskazali želju za promjenom tih načrta. U punoj sjednici 3. marta u 11 sati prije podne pod predsjedništvom austro-ugarskog poslanika pl. Mersyja ispitana su prije svega punomoćna delegata, te je po tome sporazumno uzeto na znanje, da grof Czernin i državni tajnik pl. Kühlmann u Bokureštu naknadno potpišu ugovore. Zatim je predsjednik ruske delegacije dao dvije izjave. U prvoj izjavi ukazao je na posljednji odjelak IV. člana mirovnog ugovora, kojim se Rusija odriče imjehanja u nove prilike srežova Erdehana, Karsa i Batuma. On je izjavio, da samo uz protest prima tu ugovornu odredbu, koja involvira promjenu posjeda bez saslušanja dotičnog stanovništva. U

svojoj drugoj izjavi ukazao je Sokolnikov opširno na to, da je njemački ultimatum zatekao Rusiju u stanju demobilizacije, te da je republika bila prisiljena da ga primi i da sad potpiše podnijeti joj mirovni ugovor. Taj mir nije sporazumni mir. Ruski pogranični narodi dobijaju prividno pravo samopredjeljenja, a u stvari stavlju se pod uticaj Njemačke, pri čemu se vladajuće klase štite i protivrevolucionarne snage jačaju. Isto tako štiti četvorni savez protivrevolucionarne snage u Finskoj i Ukrayini i teži za postizavanjem strategijskih ciljeva. Prekidom primirja izvršeno je nasilje nad Rusijom i ova potpisuje podnijeti joj mirovni ugovor ne ulazeći o tome u pregovore.

U odgovoru na ovo je poslanik pl. Mery, koji je zadražao pravo izaslanstvu četvornog saveza da iscrpo odgovori na meritum ruskog protesta, izrazio željenje o ruskoj izjavi. Sile četvornog saveza nadale su se a i želite, da se ovoga dana čuju samo miljubive i radosne riječi. Kad rusko izaslanstvo protestuje protiv posljednjeg odsjeka člana IV. ugovora o miru, onda mora upozoriti na to, da je rusko izaslanstvo bilo u položaju a imalo i dovoljno vremena, da o toj ugovornoj odredbi, koja mu je predložena, izjavove pregovaranje i da traži izmjenu te odredbe. Kad izaslanstvo nacrte ugovora prima bez pregovaranja en bloc, onda ono nema nikakva prava, da se protiv toga žali, nego je samo za to odgovorno. U opšte sile četvornog saveza moraju odbiti od sebe svaku odgovornost za sadanjem položaj, u kome se Rusija nalazi. Pregovori u Brest-Litovsku trajali su, pri potpunom mirovanju oružja, puna dva mjeseca, te je rusko izaslanstvo, ako se htjelo koristiti tim dugim rokom, imalo i suviše prilike, da djelo mira, na još u početku sporazumno utvrđenoj osnovi, privede uspiješnom kraju. Što je rusko izaslanstvo u dajem toku taj put napustilo, pa sad odustaje i od saglasnih razgovora, onda u tome sva krivica pada isključivo na rusko izaslanstvo.

Poslije ovoga je dužim razlaganjem odgovorio prvi turski izaslanik Hakkı paša na prvu izjavu ruskog izaslanika Sokolnikova. On je upozoren na to, da je Turska nekoliko stoljeća držala u svome posjedu okruge Erdehan, Kars i Batum, da je Rusija te oblasti zadobila nasilnom aneksijom, i da Turska, dok su te oblasti bile u njenim rukama, nije nikad prema Rusiji napadački postupila. Što se tiče prekora, da se ovde vrši aneksija, on obraća pažnju na doslovnu sadržinu dotične ugovorne odredbe, iz koje se vidi, da stanovništvo tih oblasti prijeda pravo, da o svojoj budućoj sudbinu samo riješi. Tom ugovornom od

Poslije jedne replike gospodina Sokolnikova, koji je u glavnom ponovio svoje već izjavljeno stanovište, i poslije nekoliko prinjedaba poslanika pl. Rosenberga i generala Hoffmanna, odložena je sjednica od 2 sati.

Kod je ponovno otvorena sjednica, pristupilo se potpisivanju mirovnog ugovora, koje je dovršeno u 5 sati. Zatim se izvršilo potpisivanje pravnih ugovora, čime je svršeno u 5 i pol sati.

Zatim je uzeo riječ poslanik pl. Mery i rekao: Ne bih htio, da prodje svečan akt, koga smo upravo izvršili, a da ne dam izraza iskrenoj nadi, da će mir, koga su danas potpisali narodi našeg saveza sa Rusijom, skojom u više od 3 i pol godine bude

životarila je mnogo ljepeš, no otkako ju pritisla bolest uz krevet, pa nikud, nikamo. A napokon ona je bila svoj gospodar, pa je mogla kuda god je htjela. Jutros rano otišla pred crkvu pa čekala, dok su školska djeca polazila misu. Poslije mise našla bi ona, bilo Rokoševu Ankenu, bilo kovačevu Marenu. Onda je bio za nju život. U polje, u šljivik, do Karašice — kuda god hoćeš. Samo što ta sreća prekratko traži. Bab-Staša došla na pomisao, da kupi jedno dvadesetak gusaka, pa da ih goji za prodaju.

Proljeće pripeklo, gusaka dosta, samo nema guščara. Učitelj ne da iz škole ni čuti, a pogotovo, da se kole dijete ispiše.

— Proklet je taj naš vučitelj... a bilo b' mu bolje, da pušča od škole, ko onaj naš stari. Bilo b' dosta i nama, a i njemu. Okovo m' prazan i svijanj i kočak (kokošnjak). I... no, id!

Prvi dan tjerala Boja guske, pažila da ne idu u kvar. Samo što bliže podne, a njoj kao da se istom danu. Vrijeme jedva odmije, onaj svoj torbaci već ispraznila, a kuću ne smije prije šeste.

— Kô c' to očekati... kô?

A možda, da je već i prošlo podne, a ona prečula zvonjavu. Pa napokon, dosta su se najele, mogu se već zatvoriti u kokošnjac. I slične misli joj se vrzle po glavi. Konac konca bijaše, da je s guskama skrenula u selo.

gotovo nije dala, kad se radilo o Voju. Nije tu bio iznimka ni njezin Jaša, ni njegova žena.

— Šta b' ti... id, boga t'... di ti znaš, kako treba dicom. Dok bude tu drugo, ja'l treće — da, al' ovako... Pust' ti to menika. Ne c' ja Voju po zlu, već dobro. Znam ja to bolje, već i naša vučiteljica i notarišica i sve selo... sve.

Isprija to bilo Bistri i krivo. Kako je ona majka, pa da takova što uopće i dozvoli. Pa napokon ona je maja. Voj je njezin dijete, njezna krv. Pogotovo gde je morala tako dugo čekati i zašto je radi toga bilo podstota i prikora i predbacivanja.

— Nj' m' je pravo, pa eto... ko' je to i video... kô?

Jaša ju mirio na sve moguće načine. Treba popustiti, bab'-Staša je stara, voli di

rata, omogućiti, da dodje posebno opet do predjašnjih prijateljskih odnosa. Posle zahvalnosti, izrečene u red za vodjenje pregovora i tumačima, izjavio je poslanik pl. Merey, da je mirovno pregovaranje završeno.

Pregovori sa Rumunjskom

Cijela Dobrudža ustupljena Bugarskoj, (Naročili brzovoj „Beogradskih Novina“)

Budimpešta, 5. marta.

Az Est' javlja iz Sofije: U sjednici sobranja od ponedjeljnika dobio je ministar finacija, Tončev, kao predsjednik bugarske mirovne delegacije, obavijesten o pregovorima s Rumunjskom. On je rekao, da je kao osnova za mirovne ugovore usvojeno načelo, da se cijela Dobrudža ustupi četvornom savezu, a prema Ugarskoj se ispravi granica i da četvorni savez dobije privedne olakšice. Pošto su delegati četvornog saveza ostali energetično na tim zahtjevima, pristao je Averescu, da se taj preliminarni dokument potpiše 5. marta. Po tom dokumentu ustupa se cijela Dobrudža četvornom savezu, no koначno mirovnim ugovorom pripaše ista Bugarskoj. Ova izjava Tončeva primljena je s velikim odobravanjem. Zatim je Tončev izšao iz sjednice sobranja i odmah je otplovio za Bukurešt.

Njemačka oružana intervencija u Finskoj

Kb. Stockholm, 5. marta.

Svenska Telegram Byran' javlja: Zvanično sejavlja: Po zapovijesti svoje vlade ovlašnji njemački poslanik stavio je do znanja ministru spoljnih poslova, da Njemačka smjera, da na zahtjev finske vlade pošlje svoje čete u Finsku, da uguši pobunu koja tamo viada i da će se te čete, odobrenjem Finske, poslužiti u toku svojih operacija i aalandskim ostrvima. Da bi omotala vršenje čovečnog zadatka, koji je Svedska u pogledu aalandskih ostrva na sebe primila, Njemačka bi se ograničila samo na to, da se ostroma koristi u toliko, što bi tamo ustanovila etape, koje su za vršenje operacija potrebne. Dalje je dato uvjerenje, da Njemačka nema nikakvih teritorijalnih interes na ostrvima i da će se pitanje aalandskih ostrva, sa obzirom na životne interese Svedske, naročitim sporazumom s njome dovesti u red. Primajući k znanju izjavu njemačke vlade, Svedska vlada je učinila ozbiljne prigovore protiv moguće posluge sa aalandskim ostrvima, zbog čega bi ostra bila uvučena u oblast ratnih operacija, te bi se na taj način otežalo Svedskoj da izvrsti i ostvari zaštitu stanovništva ostra, koju je humanitarnu dužnost na sebe primila. Svedska vlada mora smatrati kao dužnost časti, da istakne, da bi i sama ograničena posluga aalanskim ostrvima, koja bi prema učinjenom saopštenju nastupila, stvorila Švedskoj teškoće u vršenju i ostvarenju pomenutog humanitarnog zadatka. Zapovjednik Švedskog zbora na aalandskim ostrvima izvršen je o najavljivanom dolasku njemačke ekspedicije i o izjavama, koje je u tom pogledu Njemačka učinila.

Sva vesela, da je prvi dan prošao bez kvara i da se guskama nije ništa dogodilo, podcikne od veselja:

Majō-ō... draga majō-ō. Evo nas... evo.

Bab'-Staša planula kō ris.

— Es ti polud'la... es ti, bitango jedna, lendura pusta. Zar ti nis' kaz'la da mi prije šeste ne krećeš kući... prije mrača. Es ja tebička kaz'la.

I običajni bubodci samo što se prosuše po ledjima Boje. Nije se tu saslušao ni izgovor.

— No znam ja, što j' to cifranje... cema ti' to u ovoj kući. Kad znači, a ti i radi... nis' ti više dite. Ako m' sutra ovako rano dodješ — pokazat' ču' sve tralje, pa onda idu kud 'oš... nis' me briga ni zašto... ni 'voliko.

Bab'-Staša kvrsne nokat o nokat i sva ljutita postavl Boju za kaznu rutiti kurkurn.

Sutradan pošla Boja čvrstom odjukom, da će nastojati ustrajati, dok se ne smrati. Da joj bude lepše i da se ne dugoočasi, dogovorila se guščaricom staroga Tadaje i nije dvije podjose skupu.

Kad bilo podne, Boja upita Gjenu, ima li još što za jesti.

— Neinam, a' lako zato. Ima t' tu na Martinovom polju krompera, ja imam cindelica, pa ē'mo peči.

U tili čas i one se dogovore i pojdu ga krišom iskopavati. Nakupili su pun opreg. Od bûsa postavili ogradu oko iskopane rupe, krompiri natukli na šibu, pa daj peci. Zaboravili u poslu i na guske, a one u kvaru.

K večeri strkala se i Žena i diečurija, da tuže Boju bab'-Staši, a Gjenu opet starom Tadiji. Sud rokao u prilog

Pitanje Japanske intervencije u Sibiru

Kb. London, 5. marta.

Daily Mail' javlja: Vode se pregovori između Engleske, Italije, Francuske i Sjedinjenih Država o položaju u Sibiriji. Japan ne sudjeluje na ovim pregovorima.

Dogadjaji u Rusiji

Izvanredna skupština poslanika sveta i kazaka.

Kb. Petrograd, 5. marta.

Petrogradska brzovljna agencija javlja: Poslovni odbor sovjeta zakazao je za 12. mart u Moskvi izvanrednu skupštinu poslanika sovjeta i kazaka zbog savjetovanja o pitanjima, koja su u vezi sa zaključkom mira.

Terješenko i Kiškin pušteni na slobodu.

Kb. Petrograd, 5. marta.

Petrogradska brzovljna agencija javlja: Terješenko i Kiškin, nekadašnji članovi privremene vlade, pušteni su i u slobodu, uz obavezu, da na prvi poziv dodu pred revolucionarno sudište.

Podmornički rat

NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 5. marta.

Javila se zvanično: Na sjevernom bojištu potopile su naše podmornice opt 16.500 bruto registrovanih tona brodskog prostora. Među brodovima nalazili su se dva parna broda sa tovarom od velike vrijednosti od 7000 odnosno 5000 tona, koji su potopljeni na zapadnoj obali Irske. Sudeći po žestokoj detonaciji, koja se čula poslije torpedovanja, imao je jedan od ova dva broda tovar municie.

Naćelnik admiralskog stožera mornarice.

Engleska plijeni neutralne brodove. Protest norveške vlade.

Kb. Kopenhagen, 5. marta.

Rizan' javlja iz Kristianije: Norveška vlada je naredila svom londonskom poslaniku, da kod engleske vlade uloži energičan protest zbog zaplijene parnog broda „Düsseldorf“.

Sa Balkana

Srbija.

Politički, položaj ocrtao je prije kratkog vremena sada već demisionari ministar predsjednik Pašić dopisniku lista „Corriere della Sera“ na ovaj način: On je prije svega izjavio da Austro-Ugarska monarhija zbog ishoda rata, — kome je medju najglavnije zadatke spadala razdoblje (?) Austro-Ugarske, — ima i u budućnosti da postoji, ona će se čak zajedničkim djelovanjem vojničkih i diplomatskih nadležtava i povećati. Pod danim okolnostima morala bi ali vlada Austro-Ugarske, da bi različne narodnosti održala u vezi, tjerati sedmostruku politiku. Ali pošto svaka vladina politika smije biti samo jednostavna, to je, i biće, politika Monarhije uvijek samo Habsburška politika. Prema shvaćanju Pašićevom mora sadašnji rat ovaj položaj radikalno izmijeniti. Da bi se postigao ovaj cilj, mora po njegovom mišljenju prije svega doći do

Gjene, a zlo po Boju, jer da je ona počela „prva“.

Prva — prva... mislila Boja.

— Otepst' ču ja njezinom gusetu par nogu, pa ē' ona već znati kō sam ja. Stara pak boab'-Staša, sad gdje ju poljar pozvao na red, da nadoknaditi štetu njezinih gusaka, planula dvostruku na Boju.

I dok je susjedje nagovaraše, da ju dobro istuče i ne da cito dan jesti, druge joj svjetovahu, neka ju otjera mužu pokojne sestre, a njezinom ocu, koji se po drugi put oženio. Za ovo potonje bilo bi se Staša i odlučila, da ne bije velika zapreka, za koju ona ne htjede, da selo u opće i sazna. Kada je naime Bojina maja bila još na samrti, obećala je svojoj sestri Staši, da će pō njezina djela prepisati na nju, ako dijeti uzme pod svoje i odrhani do udaje. Kako je Staša računala i na taj dio i na jednu radnu silu, kad Boja odraste, a ovamo njezin Jaša nema djece, privoli objeručke, a privoli i tamo u općini pred svjetocil... S ovoga razloga, iako se često Boj prijetila, da će ju otjerati, nikako ne htjede pristati na prijedlog susjeda. Ona ga dapače odbla prezirom.

— I začo 's se ti danaske već opameti... ob bone.

Bab'-Staša zalupi s vratil, a Boja onako bezsvjesno zaokruži okolo sebe, pa kad nije mogla napipati ni vratil, a ni Stašu, niti je čula više njezin glas, uvjeri napokon sama sebe, da je zatvorena u hambaru. Kako da naravi ne bije plašljiva, nasmije se preko volje i stane opipavati u mraču, da li bi se gdje mogla naleteti. Slučajno napija na hrpu vreća. Razgrne i legne.

— Kaka Lud-Mandena-a... Ala i ta moja star-maja luda. Mene ē' ona tim plasti... me-ne-e-e...

Zatvorit' ču ja nju tamo u onaj ambar... tamo 's ti, Len-Boša... tamo.

Bab'-Staša uhvatil Boju za ruku, pa s njom rayno do praznoga hambara, da ju kazni. Boja kao odsudjenik tap-

iskrenog i lojalnog sporazuma medju onim zahtjevškim narodima, koji se danas prema Austriji nalaze u istom položaju. Ova zajednica mora i u tom slučaju postojati, ačko bi odnosi ostali isti, kakvi su bili prije rata, jer bi ti narodi i u budućnosti ostali u istom odnosa prema Austriji. U vezi s time nastojao je najposljice Pašić da učini raspoloženje za bolje odnose između Italije i Srbije.

Pisma iz Ženeve.

VI.

Interesantno je kakav je utisak na pravila ruska revolucija kod nas ovamo. U početku smo svi bili zbumjeni, jer je ona za nas, moramo priznati, došla neočekivano, ma da su nam ovašnji Risi još na godinu dana ranije govorili da u Rusiji mora doći do revolucije, sem jednog jednog slučaja — ako car Nikola što pre udje sa svojom vojskom u Berlin.

Ko je imao veze sa ovlašnjim Rusima, a to su mahom protivnici carizma u Rusiji, mogao je iz njihovih razgovora saznati, da su bile pristalice rata, i to samio s toga što su držali da će rat bili neuspisan te će se tako razvijati srušiti. Kad je neko od nas činio primedbe i kad im je rekao, kako oni kao Rusi mogu želeti neuspjeh svoje zemlje, oni su ladno odgovarali: „Rusija je i svušte velika, ona je čitav svet za sebe, da bi se mogli bojati strane Vladavine. Načinci nam mogu uzeti izvnesne provincije, ali ne mogu zavladati Rusijom. Osim toga mi imamo druge ideale, ni malo, nacionalističke niti rasne. Mi hoćemo nov poredak stvari na prvom mestu u Rusiji, a posle u celom svetu. Mi hoćemo nov društveni poredak, bez obzira na narodnost, državu, veru, tradiciju. Nas ne mogu da pravilno razumim socijaliste na zapadu, a kamo li sinovi jednog malog naroda, koji nema nikakve socijalne probleme i koji žive u nacionalističkim idejama, pre pedeset godina“. Ovakašnji nam Rusi nisu bili toliko simpatični i prijateljski smo da pravili Rusu medju njihovom inteligencijom nema mnogo, već su većinom djurdjanskog, maloruskog, jevrejskog, poljskog i tatarskog porekla. Ako ima i kaškav pravog Rusa on je već fantašti u socijalizmu, nego svi ostali. Čudnovata su nacija Risi i za nas Slovence, a još čudnija za ostalu zapadnu Evropu!

Kad se pojavio Kerenski naši su se malo umirili i napadali cara, jer su smatrali da on hoće mir protiv volje naroda, naročito su držali da je carica na njega uticala. Jedan Rus nam je ovako ocrtao cara Nikolu: „To je čovek po srcu dobar ali slabe volje i vrlo povodljiv. Kad s trojicom razgovara za svakim se povede i svakom odobrava, ali će učiniti ono što mu savetuje onaj, koji je posljednji s njim razgovarao. Car je istinski milionibiv čovek, ali je njeni, zbog njegova takvog karaktera, bilo sudjeno da vodi dva velika i sudbonosna rata, kakve je Rusija ikada vodila. Car Nikola je slab kao ličnost, da bude pravi autokrat, a slab je da u svoje ruke uzme reformu Rusije u smislu novih ideja i novih potreba. Da je jak kao ličnost, on bi Rusiju poveo ma u kom od ova dva suprotna pravca i — imao bi uspeha“.

D-r F-eux, jedan ugledan Švajcarac, iz francuskog dela, ovako nam je ocrtao politiku ruskih revolucionara: „Ruskim revolucionarima ne može se sporiti čvrstina uverenja, i nešto više, što mi na zapadu nemamo, ne-
moćne slike.“

Sve će t' ona ispeti, pa neš više nikada s tujeg polja krasti, već paziti na guse... tako, da.

A da će Lud-Mandena-a zaštiti dobiti baš danas, kad će Boja biti u hambaru zatvorena, uvjeravala je bab'-Staša dijete bogmajući se, pošto je ona to, malo čas prije, kad je od umora usnula kraj bešike Vojne, sanjala. A kad se takova šta sanja i još usto vidi u snu jasno broj 7 i 13 — onda je to prava pravcata istina. A to je ona doživila i zato to mora biti.

— Sve će t' ona ispeti, pa neš više nikada s tujeg polja krasti, već paziti na guse... tako, da.

A da će Lud-Mandena-a... Lud-Mandena-a.

Boja zakrikne što jače mogaše i prvi puta zaokruži rukama, pa da će onako sva mutnii oči potrcati, ali se skotrlja sa postelje...
— Sirčeta... sirčeta... nagni u usta... nek piće.

Svi u brizi. Dijete glade i miluju...

— Boj-ō... Bojice-ē, Bojena-ā.

A Boja samo što leži nepomično, a okom ni da trene.

Daljnja neka strina Gjurdja nagovara, da je dobro uliti u uho crnila, jer da onda bolesnici, ako nagluso — odnali pročuju. Druga je tvrdila, da se to sipa vruće ulje, a ne crnilo.

Medjutim došla Boja k svijest, pa kad vidila, da će joj slipti crnila u uho, udari u jank, jer da će joj se ostala dječa narugati, ako spaze, da su joj uši crne, što se tako brzo ne opere...
— Nedjelu dana kasnije slavili „karmine“.

— Pa i bolje... bolje tako.

— Sta b' imala dobroga na tom svitu — šta?

— Imala j' i onako dosta... A nij' to ni lako tujdom dicom. Pa onda... eto... Bi će... u strik' Jašine

kakav verski fanatizam za političku uverenja. Oni su tu jaki i nenadmašni. To zna svako, koji je pratilo njihovu literaturu i njihov rad, a naročito mi, koji smo ih iz bliže posmatrali i poznavali. Oni su kao oni mučenici iz prvog doba hrišćanstva. Ali je sva jačina u njihova u tome. Oni su jaki i silni u rušenju, negativnom. Ali sumnjaju da će biti jaki u pozitivnom, u stvaranju. Ako bi u tome pak bili jaki, on

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
Priposlano: Petna jednog milimetar, retka (70 mm široko) staje 40 helera
Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
Mali oglašnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Dentista F. B. Brill
— Beograd.
Makedonska ulica broj 5.
(do pošte)
Amerik. specijalista.

ZUBE vještačke u zlatu i u kaučku samo se u mome stelju izrađuje po najboljem originalnom američkom sistemu. Primam od 8-12 i 2-6.

Kupovine i prodaje.

Kancelarijski namještaj
Isto i pregrada za kancelariju, kupuje se odmah. Obratiti se: Saborina 18. 35490-2

Prodaje se
Jedan parni motor od 25 konjskih snaga. Javit se administracijski listu pod znakom "Motor 803." 35442-2

Teglice od pomade
Kupuje i plaća komad sa zaklopcom i list 40 filtra. Apoteka D. Nikolić, Bitoljska ulica 2. 35259-2

Kupujem
stare knjige, biblioteke i knjižnice po najboljoj cijeni. Antikvarica S. Debeljević, Makedonska ulica 26. 35508-2

Zenske cipele
polike i duboke, odlične, prednji materijal, br. 34-38. Pojavljene cijene. Na par i na više. Radnja Kralja Aleksandra ulica 10. 35019-2

Rabiljene i nove
poštanske marke

Kupuje i plaća najviše cijene kapetan K. MUller,
Bethlen, Schloss,
A 2909-2 Ungarn.

Rafana
predaje se. Vladičinska ul. br. 17. 35461-2

Jedan pisacu sto
prodaje se odmah u Bosanskoj ul. 3, II. sprat. Videti se može cijelog dana. 35503-2

Prodoje se
jedan par novog finog, crnog muškog odijela. Uputiti: Prote Mateje ul. br. 72. 35467-2

Na prodaju
jedan par novog muškog odijela od engleskog štora. Uputiti: Sudmadijska ul. br. 31 druga vrata. 35474-2

Sparhet
nov ili upotrebljen, sa jednom ternom i jednom ringlom, ko bi imao na prodaju, neki se odmah obrati sa svojom adresom na administraciju ovog lista „Topčić Venac 25.“ g-2

Namještenja.

Tražim
domaćicu. Živim na poljskom Imanju bitzu Beograda. Za adresu uputiti u administracijski listu, pod znakom „Domaćica 794.“ Penzioner. 35403-3

Činovnik
za znanjem duplog knjigovodstva, korespondencije i njemačkog jezika potreban je odmah. Plata dobra. Obratiti se: Saborna 18. 35489-3

Traži se
služavka, djevojka ili žena koja zna nešto kuvari. Treba da se javi između 2 i 3 sata poslije podne u kući Knez Mihajlova ulica 33, II. sprat.

Stanovi.
Zasebna kuća Sokolska ul. br. 17 sa tri sobe i ostalim odajama i baštom izdaje se odmah ili od 1. maja. Uputiti Knez Milićeva ul. br. 29 I. sprat. 35462-4

Traže se
dve dobro namještene sobe, sa električnim osvetljenjem, ako je moguće sa kupatilom, a u blizini Poslaničke ulice. Plata je dobra. Ponude stati njemačkom postanju. 35448-4

Zasebnu kuću
tražim pod krovom, sa 5-7 soba i ostalim udobnostima. Obratiti se D. Ristiću, Terazije br. 6. 35488-4

Dućane
na trgu Zeleni Venac br. 18 i u Brankovom ulici br. 1. Izdajem od 1. maja pod krovom, kao i kafanu „Zeleni Venac“. Lazar Jovanović, Jug-Bogdanova ul. broj 8. 35475-4

Moderan stan
za više odjeljena, u centru va-rosi, izdaje se. Uputiti svakog dana po podne Topčić Venac 25. 35502-4

Tražim
2-3 iljepo uređene sobe sa kuhinjom ili uporabom kuhinje u sredini grada. Ponude na upravu Beogradske Novine pod znakom „Centrum“ 809. 35505-4

Razno.
Izgubljen jedan nikleni mužki sat Lounžin, na poklopcu dva rudarska čekića unakrak, sa kratkim čeličnim lincem, izgubljen je od Makenzijeve ulice do Šećerne fabrike. Ko ga bude našao, umoljava se da ga doneše oglasnom odjeljenju Beogradske Novine, dobije dobru nagradu, ill kod portira Šećerne fabrike. 35493-5

Prodaje se
jedan parni motor od 25 konjskih snaga. Javit se administracijski listu pod znakom „Motor 803.“ 35442-2

Oglas

Stavljam ovim da znamja svima mojim prijateljima i pozanicima, da svu zaduživanja moje žene, koja glase na moje ime ne priznajem, jer sam od danas sve moguće veze sa njom raskinuo. Spoznajem David Almužino. 35485-8

Nastavnica muzike

Jelica Lomić, daje časove iz violine. Obratiti se: stan Donja paltuška br. 13 (predje Major-lik). Beograd. 35504-5

Tražim jedan klavir

pod krovu. Ko ima neka se javi — Passant soba br. 11. 35507-5

KORESPONDENCIJA.

Jovanu Premoviću, Geneva, Molim Vas, izvestite me o mojem bratu Svetislavu P. Damjanoviću, artil. p.-poručniku morav. divizije, koji se poslednjem kartom javio iz bolnice u Tulonu pre četiri mjeseca. Od tada se nikako ne javlja te smo u velikoj brizi. Njega izvestite da smo svi živi i zdravi, da nam se češće javlja. Ljube ga i vole mama i sestre.

Takođe me izvestite o Božidarju T. Milivojeviću, artil. poručniku 1 br. baterije, koji se nije javio šest mjeseci, da li je živ i zdrav. Neku nam se javi preko Beogradske Novine Božidarju Cveću na adresu Leposava P. Damjanovića, Studenčka ul. 7 (Pallule) Kragujevac. 35509-8

Pariskog Salona i Louvra u Parizu.

Izrada je najbolja u više boja.

Musice (10 karte) Izlju se po prijemu od K 3-40.

Angrenosa znatno jeftinija. 1088

ANSIHTSKARTE

Primili smo glavno zastupništvo za Srbiju za prodaju Ansichtskarata od „Moderner Kunsterverlag, Berlin“. Karte su od prvih nemackih, francuskih i drugih umjetnika, kao i slika

KNJIZARA „NAPREDAK“

BEograd, KNJAZ MIHAJLOVA 9.

GALERIJSKE

ANSIHTSKARTE

Pariskog Salona i Louvra u Parizu.

Izrada je najbolja u više boja.

Musice (10 karte) Izlju se po prijemu od K 3-40.

Angrenosa znatno jeftinija.

1088

S neizmjernim bolom u duši, javljamo srodnicima, prijateljima i pozanicima, da ćemo našem milom i nikad neprežaljenom sinu i bratu

Milanu J. Stojanoviću

maturantu druge beogradske gimnazije,

davati trogodišnji pomen u četvrtak 7. marta ove godine, po novom, u 10 $\frac{1}{2}$ sati prije podne, u staroj jagodinskoj crkvi.

Jagodina, februara 1918.

Do groba ožalošćeni: majka Draga; otac Josif Stojanović, profesor; brat Milutin, učenik gimnazije.

35274

Sa bolom u duši i tužnim srcem, izvještavamo sve naše srodnike, prijatelje i pozanike, da ćemo našoj dobroj i nikad neprežaljenoj suprudi, majci, kćeri i sestrini

Milica - Mica Dimitrijević

ispustila svoju mladjanu dušu 28. februara 1918. god. našavši 18-tu godinu, a sahranjena 1. marta. Izjavljujemo našu načelu zahvalnost drugarcima naše Milice, koje su u bolesti obilazile, ponude donosile, a i cvećem je okitile, tako isto blagodarimo.

milici Petrović, g-dji Katarini Veljković, g-dji Kosari Marković, kumi Jellsavet Popović i snaji Andri Vasić i tako isto ostajemo blagodarni svima našim rođacima, prijateljima i pozanicima, koji našu Milicu do vječne kuce ispratiše i time nam u nekoj bol i lugu ublažiše.

Ožalošćeni: nana Tinka S. Pajkić, sestra Jelena, tetica Mica, toča Dr. Milenko Protić i ostala rodbina.

35491

Sa bolom u duši i tužnim srcem, izvještavamo sve naše srodnike, prijatelje i pozanike, da ćemo našoj dobroj i nikad neprežaljenoj suprudi, majci, kćeri i sestrini

Savki - Milici

koja je čeznula za svojim suprugom i jedincem sinom, koji se danas u dalekoj budžini naša, umrla na dan 28. (15.) januara 1918., davati četvrednevni pomen u ovd.

crkvi, na dan 7. (22.) marta, u 10 sati prije podne.

Potrešeni ovim teškim sudbinom, u svojoj tuzi, ovom prilikom izjavljujemo svoju duboku blagodarost svima onima, koji se našoj dobroj pokojnici za vrijeme bolesti i na samru nadjoše, opremile je i u vrio velikom broju do njene vječne kuce ispratiše.

Mladenovac, 28. februara 1918.

Za navjek ožalošćeni:

Suprug Pantia Živković trg., sin Dragiša, kći Dragica, mati Stana; braća: Mi-

lan, Milosav i Radosav i ostala familija.

35432

Moderan stan

za više odjeljena, u centru va-

rosi, izdaje se. Uputiti svakog dana po podne Topčić Venac 25.

35502-4

: MALI OGLASI:

PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

Akcionarski kapitali
K. 130,000,000.—

Rezervi:
K. 62,000,000.—

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
Priposlano: Petna jednog milimetar, retka (70 mm široko) staje 40 helera
Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
Mali oglašnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
Priposlano: Petna jednog milimetar, retka (70 mm široko) staje 40 helera
Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
Mali oglašnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

Stampom car. i kralj. gubernijske štamparije u Beogradu.

Stampom car. i kral